

(și pierzându-și atunci din mână spectatori), alteori schimbînd diapazonul și dînd „mînici“ o tonalitate de supărare copilăresc-neajutorată — ceea ce devvăluie direct și liniar unul dintre resorturile sufletești cele mai ascunse, ce se cere deghizat sub grosolănie și agresivitate (retezînd astfel un contrast revelator). Din acest punct de vedere, distanța care îl desparte pe Emmerich Schăffer de rol e mai mică; conștient de asta, actorul se lansează pe o arie mai largă, încercînd o construcție în zig-zag, cu urcușuri bruște, frîngeri și prăbușiri; momentele de concentrare, de „ogîndire în adînc“, în care Schăffer-Porter acumulează, pregătind viitoarea explozie, și aliajul particular de senzualitate și patetism sînt sesizante și captivează. Dar (la data cînd scriem aceste rînduri) lucrul asupra rolului e foarte departe de a fi încheiat: se simt devieri, oscilații, o anume nesiguranță. Actorul trebuie să fie atent mai ales la limita de sus: „acutele“ sale n-au acoperirea sentimentului, nu clocotesc de sinceritate; efectul desprins de sursă e scrîșnit, de un cinism mimat, cu alunecări în descrierea unor stări nevoase aproape patologice. Pe Schăffer îl pîndește primejdia unor licențe de gust: valul de injurii cu care Jimmy împrășcă jur-împrejur rămîne simplă revărsare de trivialitate dacă actorul nu izbuteste să dea senzația că e tot timpul „écorché vif“, că fiecare vorbă pe care o aruncă reprezintă o picătură din sîngele lui, din ființa sa intimă.

Poate că aceste reușite parțiale răsfrîng o parțială înțelegere a personajului: Jimmy Porter nu e un „dezarmat în general“, ci un dezarmat al timpului său, nu e un slăbănog — dimpotrivă, e tînăr, energic, clocotind de sănătate, neîncăpînd în propria piele tot așa cum nu încapă în timp, de o virilitate triumfătoare. Slăbiciunea sa e de altă natură. *Privește înapoi cu mînie* la Teatrul „Bulandra“ nu este atît spectacolul lui Jimmy Porter, al stării sale de spirit, cît al partenerilor, al „ogînzilor“ omenești în care se reflectă.

Ileana Popovici

KEAN

de J. P. Sartre, după Al. Dumas

Bătrîna melodramă a lui Dumas, asezonată de J. P. Sartre (ce vreți, au și filozofii ciudățeniile lor!), a ajuns în premieră după un destul de lung stagiul prin grădinile de vară bucureștene și un turneu pe litoral. Am văzut-o și în zilele toride ale vacanței în mai mult decît încăpătoarea grădină din parcul Herăstrău, am revăzut-o și acum, cu prilejul deschiderii stagiunii de iarnă. Numerosul public care umplea teatrul de vară, atenția cu care a urmărit aproape patru ore acest lung spectacol, aplauzele generoase adresate în special lui Septimiu Sever, interpretul rolului titular, mi-au dovedit încă o dată că melodrama n-a murit, că spectatorii își așteaptă actorii în roluri de performanță și știu să le răsplătescă munca așa cum se cuvine.

Meritul lui Sartre e de a fi dat mult praf la o parte de pe textul lui Dumas, înlocuindu-l adesea cu replici de o scinteietoare inteligență. Piesa e mai bine încheiată dramatic și oferă în special titularului o amplă gamă de desfășurare. Septimiu Sever a profitat din plin de rol și — cu probitatea profesională care-l caracterizează — a dus pe umerii săi, și a dus-o la bun sfîrșit, o sarcină actoricească din cele mai dificile. Nu e deloc ușor să susții un rol — de fapt un uriaș monolog, un adevărat recital — în care viața eroului se împletește cu aceea a rolurilor jucate, să treci de la drama lui Kean-omul la fragmentele din *Romeo și Othello*, să străbați amalgamul stilistic al piesei, găsind totuși mijloacele de expresie adecvate. Munca lui Septimiu Sever e demnă de toată stima și demonstrează — dacă mai era nevoie — valoarea acestui actor, destul de puțin folosit. Căci, odată cu bucuria de a-l vedea într-un rol pe care nu știu cîți actori ar avea forța să-l joace, am încercat și un sentiment de părere de rău la gîndul

Septimiu Sever (Kean)

că Septimiu Sever n-a fost niciodată distribuit în piesele shakespeareene „citate” în *Kean*. Și dacă pentru Romeo e, din păcate, prea târziu, alte mari roluri cred că i s-ar cuveni încredințate, acum, în plină maturitate artistică. Timpul trece și e păcat de fiecare zi irosită !

Spectacolul pus în scenă de Dinu Negreanu a devenit doar un cadru (poate că asta a fost și intenția regizorului) pentru a crea un spațiu cât mai larg de mișcare titularului. De aceea și partenerii lui Kean au apărut mai mult replicanți, cu excepția Rodicăi Suciș, care, ca și eroina interpretată, a ținut să se afirme. Și, spre deosebire de Anna Damby, a izbutit.